

Informatieve raad cultuur 22 februari 2024

In december 2023 is de cultuurvisie vastgesteld met daarbij een uitvoeringsagenda voor 2024. Dit jaar maken we een uitvoeringsagenda voor 2025-2028 en de input van de raad is daarbij belangrijk.

➤ Tijdens de informatieve raad vragen we u om ons inhoud mee te geven. Wat vindt u belangrijk, wat moet als actie in de uitvoeringsagenda en wat heeft prioriteit?

De cultuurvisie beschrijft 8 ontwikkelpunten. Sommige hebben met elkaar te maken en vullen elkaar aan. Die hebben we samengevoegd.

Er staan 22 februari 4 'marktkramen'. Iedere kraam heeft zijn eigen ontwikkelpunt(en) en daarbij behorende vragen. Aan u de vrijheid om input te geven bij de kramen die u aanspreken of waar u mogelijkheden ziet.

We hopen uiteraard dat u geen enkele kraam voorbijloopt.

Om u alvast voor te bereiden sturen we de ontwikkelpunt(en) per marktkraam en de daarbij behorende vragen alvast. Ook de cultuurvisie en de uitvoeringsagenda 2024 zijn toegevoegd ter voorbereiding en informatie.

Uw input gebruiken we bij het schrijven van de uitvoeringsagenda 2025-2028. We doen dit in ieder geval met onze culturele partners en gebruiken daarbij ook de uitkomsten van het inwonersonderzoek dat in 2023 gedaan is.

Marktkraam 1

Ruimte maken voor innovatie en artistiek experiment

Om bestaande en nieuwe culturele instellingen bij te laten dragen aan de groeiambitie, hebben ze experimentruimte nodig die er nu niet is. Vernieuwend aanbod trekt namelijk nieuwe mensen, met de potentie om zich in de gemeente te vestigen. Te denken valt aan een spannende en vernieuwende theaterprogrammering, met hoogwaardig artistiek aanbod. Of een experiment met beeldende kunst en community art. Of een zoektocht naar de inzet en kansen van digitalisering voor cultuuraanbod en -beleving in Doetinchem. De gemeente faciliteert door te investeren en vervolgens de vrije hand te geven.

Uitbreiden van cultureel aanbod; stimuleren en faciliteren van (amateur)kunstenaars

Cultuur is voor iedereen. En iedereen moet de kans krijgen om, als diegene dat wil, mee te doen met kunst. Er wordt vanuit de provincie, maar ook vanuit het rijk ingezet op het behoud en de stimulering van amateurkunst. Lokaal doen we dit ook. Daarnaast willen we makers meer plekken bieden waar ze kunst en cultuur kunnen beoefenen. Plekken waar men kennis kan maken met cultuur, die ontmoeting stimuleren, voor verbinding zorgen en op een laagdrempelige manier voor iedereen toegankelijk zijn. Dit kunnen nieuwe plekken zijn, maar ook een uitbreiding van het aanbod op het gebied van kunst en cultuur op bestaande plekken.

Bovenstaande ontwikkelpunten laten zien dat we nog niet de gemeente zijn die we willen worden. Voor zowel inwoners als bezoekers springt Doetinchem er nog niet genoeg uit als het gaat om cultureel aanbod. Om dit te veranderen kun je bijvoorbeeld denken aan het vergroten van het aanbod door kunst in de openbare en publieke ruimte. Door bijvoorbeeld een oud schoolgebouw als broedplaats in te richten waar jong talent kan werken en exposeren. Maar ook kunnen we het aanbod van Amphion theater onder de loep nemen; is dat aanbod voor iedereen, of zijn er doelgroepen die iets anders willen en wat is dat dan?

Raadsleden, als Doetinchem een bruisende gemeente moet worden, met een breed en kwalitatief goed cultureel aanbod om te beleven en aan deel te nemen:

- Wat moet er dan gebeuren?
- Wie moeten we daarbij betrekken?

Marktkraam 2

Werken aan de artistieke reputatie van Doetinchem

Onze inwoners hebben op dit moment een diverse opvatting van wat onder cultuur valt en hoe Doetinchem op dat vlak presteert. Wat we kunnen concluderen: de stad en haar omgeving ademt op dit moment nog niet voldoende cultuur. Dat is jammer, want als centrumgemeente voor een steeds cultureler wordende Achterhoek zou Doetinchem ook op dát vlak voorop moeten lopen. Bovendien: steden met een sterk cultureel profiel hebben een bewezen grotere aantrekkingskracht voor toeristen en toekomstige bewoners.

Aan een imago kan gewerkt worden, zeker wanneer de culturele sector actiever en innovatiever mag en kan zijn dan ooit tevoren. Met slimme citymarketing kan aangehaakt worden op nieuwe en bestaande initiatieven, waarmee Doetinchem in een kleurrijkere etalage kan worden geplaatst.

Culturele veld betrekken bij gebiedsontwikkeling

“Essentieel voor de culturele beleving van een stad zijn; menging van wonen, werken, winkelen en recreëren, kleine bouwblokken, voldoende dichtheid (massa) en een mix van goed geconserveerde oude gebouwen en aansprekende nieuwe architectuur”. De kwaliteit van de gebouwde omgeving raakt iedereen, iedere dag. Gevels, straten, pleinen, parken, ze bepalen mede ons welbevinden. Door het culturele veld te betrekken bij de gebiedsontwikkeling in onze gemeente creëren we een aantrekkelijk leef en vestigingsklimaat. Cultuurmakers hebben een uniek vermogen om een gebied dat nog in ontwikkeling is, karakter en levendigheid te geven. Ze hebben de creatieve vaardigheden en het inzicht om de culturele identiteit van een gebied te versterken en te verrijken.

Stel, je bent je weekend aan het plannen en je denkt na over wat je gaat doen. Waar is wat te zien, te doen, te beleven. Denk je dan meteen aan onze gemeente? Waarschijnlijk niet. En daar willen we met deze twee ontwikkelpunten verandering in brengen. We willen een gemeente zijn die in ieder geval in de top drie terecht komt als je denkt aan de invulling van je dag. We willen er bovendien steken door aanbod, maar ook door architectuur, door levendigheid en door kleur. Hoe sterker ons cultureel profiel, hoe sterker ons merk, hoe meer aantrekkingskracht voor (nieuwe) inwoners en bezoekers

Raadsleden, als Doetinchem de culturele hoofdstad van de Achterhoek moet worden:

- Wat moet er dan gebeuren?
- Wie moeten we daarbij betrekken?

Marktkraam 3

Bieden van breed aanbod cultuureducatie met oog voor talent en gelijke kansen

In Doetinchem wordt er op nagenoeg alle basisscholen cultuuraanbod verzorgd. Om ieder kind de kans te geven zich optimaal te ontplooiën is niet alleen een rijke basis nodig, maar ook een soepele overgang van het primair onderwijs (PO) naar het voortgezet onderwijs (VO). Op het gebied van cultuureducatie is hier grote winst te behalen. Wat is er al ervaren op het PO en hoe kan dat een doorstart krijgen binnen het VO? Daarnaast is het een uitdaging ook buitenschools voor passend cultuuraanbod te zorgen of het huidige aanbod zichtbaar te maken, voor zowel 12+ als 16+. Om de doorlopende leerlijn te voltooien is cultuureducatie op het MBO in Doetinchem een ultieme stap. Doetinchem is een gemeente waar veel jonge mensen uit de regio naartoe trekken, soms op dagelijkse basis. Het is dus aan Doetinchem om ook aan die schoolgaande jongeren toegang tot kunst en cultuur te bieden; binnen- of buitenschools, het liefst in samenwerking met de omliggende gemeenten.

Investeren in preventie met kunst en cultuur

De rol die kunst en cultuur in het sociaal domein speelt is niet meer weg te denken uit onze maatschappij. Ook in 'Het Gezond en Actief Leven Akkoord' (GALA) zetten we als gemeente in op cultuur als belangrijk middel voor positieve gezondheid en preventie. De samenwerking tussen het culturele en maatschappelijke veld krijgt steeds meer vorm en vraagt om maatwerk in het aanbod.

Om een paar voorbeelden uit te lichten denken we aan het werk dat onze bibliotheek doet. De sociaal maatschappelijke kant van deze organisatie wordt alleen maar belangrijker. De openbare bibliotheek behoort tot de meest bezochte sociaal-culturele voorzieningen van Nederland. "Bibliotheken hebben naast een culturele functie ook een belangrijke maatschappelijke functie op tal van thema's zoals leven lang ontwikkelen, laaggeletterdheid, digitale toegankelijkheid van de overheid via Informatiepunten Digitale Overheid (IDO), tegengaan armoede en schulden en het bevorderen van kansengelijkheid."

Daarnaast noemen we hier onze jongeren. In veel gemeenten werken jongerencultuurcoaches op een persoonlijke flexibele manier met de jongeren en hun uitdagingen. Dit type professionals durft kaders sneller los te laten en in te spelen op de behoeftes. Dit heeft effect: "Door kunst en cultuur in te zetten, komen de draaglast en draagkracht van jongeren meer in balans. De problemen in het leven van de jongere zijn niet opeens opgelost, maar de jongere voelt wel meer dat die het leven weer in eigen hand kan nemen. Er ontstaat weer perspectief." Dit betekent dat een groeiende gemeente als Doetinchem in moet zetten op cultuuraanbod binnen- en buitenschools voor jongeren en coaches of talentmakelaars om jongeren hiermee actief in verbinding te brengen. Dit zijn enkele voorbeelden waarbij we als gemeente een rol zien om met kunst en cultuur bij te dragen aan het sociaal welzijn van onze inwoners. Daarbij zien we de noodzaak om het goede dat we nu al doen uit te breiden gezien de groeiende vraag in combinatie met de groeiambitie die Doetinchem heeft.

Deze twee ontwikkelpunten hebben alles te maken met kunst en cultuur als middel. Het is een prachtig instrument om op een hele andere manier naar problemen te kijken en ermee om te gaan. Gelukkig zien steeds meer mensen de kracht van kunst en cultuur in het maatschappelijk veld. We doen al veel, maar er is meer nodig.

Raadsleden, als u in uw dorp, buurt, wijk, straat kijkt en kunst en cultuur zou kunnen inzetten voor het welbevinden van onze inwoners:

- Wat moet er dan gebeuren?
- Wie moeten we daarbij betrekken?

Marktkraam 4

(rol in) Regionale samenwerking versterken

Er is een verschil tussen de stad en de omringende dorpen, waarbij de stad facilitair is op het gebied van voorzieningen en kennis. In de dorpen zijn het verenigingsleven en de amateurkunst sterker aanwezig, maar beiden staan onder druk. Kennisdeling en elkaar de helpende hand willen bieden is een oplossing voor de bestaanszekerheid en toegankelijkheid van een breed cultuuraanbod in en vanuit de dorpen. Bij de grote instellingen zit een verzorgingsplicht, waardoor expertise, activiteiten en ruimte moet worden gedeeld.

Deze rol zien we ook in de gehele regio Achterhoek. In het Cultuur en Erfgoedpact Achterhoek (CEPA) is samenwerking cruciaal. Door een intensieve samenwerking op het gebied van cultuur en erfgoed bereiken we meer dan als individuele gemeenten. De laatste jaren wordt in dit regioverband ook domein overstijgend samengewerkt. We zien dat sociaal-maatschappelijke en economische waarden door de Achterhoekse culturele sector breed worden omarmd. Als centrumgemeente zien wij in dit verband een grotere rol voor onszelf als het gaat om expertise en kennisdeling. Door middel van deze samenwerking kunnen wij bovendien ons en onze regio sterker profileren in de provinciale en landelijke politiek.

Samen bereiken we meer dan alleen. Daar gaat dit ontwikkelpunt over. Denk aan de beschilderde graansilo's in heel de Achterhoek, een regionale samenwerking die we als Doetinchem alleen nooit voor elkaar gekregen hadden. Ook de provincie drukt ons op het hart; 'kom samen!' Sinds kort is de Achterhoek een zogenaamde 'cultuurregio' wat zoveel betekent als dat we een stem hebben in de landelijke politiek. Dat bij het maken van landelijk cultuurbeleid de input van de regio Achterhoek gevraagd wordt. Het is daarom van groot belang dat we sterk staan als regio en laten zien wie we zijn en wat we kunnen. En wie weet wat voor deuren dat opent.

Raadsleden, als we de samenwerking in de regio willen versterken, als we aan heel Nederland willen laten zien wie de culturele Achterhoek is:

- Wat moet er dan gebeuren?
- Wie moeten we daarbij betrekken?